Újpest-Belsőváros

2008. 04. 13.

Loránt Gábor

Isten a világ Ura

Olvasandó (lectio): Zsolt 75

Alapige (textus): Zsolt 75 7-8;11

Magasztalunk ó Isten, magasztalunk Téged, mert közel van neved azokhoz, akik hirdetik csodáidat. Én állapítom meg azt az időt, amikor igazságot szolgáltatok. Ha meginog a föld és minden lakója, én megszilárdítom oszlopait! (Szela.) A kérkedőknek ezt mondom: Ne kérkedjetek! A bűnösöknek pedig: Ne legyetek fennhéjázók! Ne legyetek olyan fennhéjázók, ne beszéljetek nyakasan, gőgösen! ***Mert nem keletről, nem nyugatról, nem is a puszta felől jön a felmagasztalás, hanem Isten fog ítélni: egyiket megalázza, a másikat felmagasztalja.*** *Mert pohár van az ÚR kezében, tele habzó, füszeres borral. Ha tölt belőle, még a seprőjét is le kell nyelni minden bűnösnek a földön. Ezt én mindenkor hirdetni fogom, és zsoltárt zengek Jákób istenének.* ***A fennhéjázó bűnösöket összetöröm, de az igazakat felmagasztalom!***

Imádkozzunk!

Hatalmas Istenünk, világ Teremtője, idő URa! Féljük nevedet, mert Te igazságosan ítélő Urunk vagy. Ugyan ki állhat meg Előtted? Te jól ismersz minket, tudod, hogy mi is, mielőtt Hozzád tértünk, kérkedők és fennhéjázók voltunk. De köszönjük, hogy Szent Fiad áldozata révén Atyánknak szólíthatunk. Kérünk Téged, áldd meg az Ige hallgatását, szívünkbe fogadását és megcselekvését.

Ámen.

Isten **bűnbocsátó kegyelmének** hirdetése:

Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad. (1Pét 5,5b)

Igehirdetés

Kedves Testvérek!

Gyülekezetünk ebben az évben az istentisztelet évét tartja. Húsvétig közvetlenül az istentisztelet lényegéről szóltak az igehirdetések, húsvét óta pedig az ószövetségi istentisztelet legszebb részeként a zsoltárokról. A 150 zsoltárt annak idején öt könyvbe sorolták, mi most a 3. könyvet tanulmányozzuk. Így érkeztünk el a mai vasárnapon a 75. zsoltárhoz. Ez a zsoltár éppen az istentisztelet lényegéről szól valamilyen közvetett módon, hogy kicsoda Isten és kik vagyunk mi. Kié a felmagasztalás és kié a rendreutasítás, mert mi, akármennyire is igyekszünk, néha bizony szereptévesztésben vagyunk: azt hisszük, hogy mi vagyunk a világ közepe, mi találtuk fel a spanyolviaszt, – vagy ahogy Sipos nagytiszteletű úr szokta mondani, azt hisszük, hogy mi fújjuk a passzátszelet –, pedig nem így van.

Ahogyan Dániel próféta imádkozott: *tiéd Uram az igazság, miénk pedig orcánk pirulása*. (Dán 9,7a – Károli fordítás) Állandó vágyunk a felmagasztalás. Ez tulajdonképpen nem is olyan rossz vágy, de ennek van egy bizonyos útja és sorrendje; ezt tekintsük most végig.

Az első kérdés, amit fel kell tennünk, hogy: honnan várjuk a felmagasztalást? A második az, hogy honnan jön az ítélet. A harmadik kérdés pedig, mitől függ, hogy az ítélet megalázás vagy felmagasztalás lesz-e.

1. Honnan várjuk a felmagasztalást? *Mert nem keletről, nem nyugatról nem is a puszta felől jön a felmagasztalás*, mondja a zsoltáros. Honnan várjuk tehát a felmagasztalást? Várjuk keletről, várjuk nyugatról, és várjuk a puszta felől. De mit jelenthet ez a számunkra?

Várjuk először is keletről. Mi emelkedik fel keletről? A Nap. Szoktuk úgy is emlegetni, hogy napkelet. A Nap a fény, a dicsőség, a dicsőséges világosság égiteste. De ne gondoljunk se a magunk, se más emberek dicsőségére, mert a mi dicsőségünk nem Nap, hanem lidércfény vagy délibáb, valamilyen hamis fény. De valljuk be saját magunknak is és egymásnak is – nem beszélve Istenről – őszintén, hogy sokszor gondoljuk magunkat különbnek, fényesebbnek, világosabbnak, okosabbnak, a világot

az összefüggéseket jobban látónak, mint amilyenek mások. Hányszor gondoljuk azt, hogy tündöklőbbek vagyunk másoknál! Mi jobban megértjük magunkat, a világot, az összefüggéseket. Mivel így tekintünk saját magunkra, ezért nem tudjuk elviselni a kritikát, vagy ezért tudjuk nehezen tolerálni a másik nagyobb kiválóságát, ezért vagyunk sokszor sértődékenyek és irigyek.

Honnan várjuk hát a felmagasztalást? Sokszor bizony keletről, mert a Nap a fény, a dicsőség, a dicsőséges világosság égiteste és sokszor meg vagyunk győződve a magunk született kiválóságáról. De lehet, hogy éppen az ellentéte az igaz ránk. Lehet, hogy mindezt más emberekre vetítjük ki, hogy mások dicsőségében akarunk mi is sütkérezni, hogy másokhoz dörgölőzünk, hogy nekünk is jusson az ő fényükből. Vagy magunkat tartjuk – bár saját magunknak sem valljuk be – Napnak, vagy másokat tartunk Napnak; vagy magunkat tekintjük különbnek másoknál vagy a másikat tartjuk különbnek, és hozzá dörgölőzünk, hogy mi is különbnek látsszunk az ő világosságukban.

Honnan várjuk a felmagasztalást? Sokszor nyugatról várjuk. Mi emelkedik nyugatról? A felhő, az esőfelhő. Itt, Budapesten, sőt egész Magyarországon eső többnyire akkor van, ha nyugatról fúj a szél. Ez ránk nézve is nagyrészt igaz, Izrael földjén viszont ez teljesen így van. Izrael nyugati határa a Földközi tenger, és ha az izraeliták esőt vártak, mindig a tenger felől várták az esőt; mert máshonnan nem érkezhetett. Délen és keleten forró sivatagok, északon meg magas hegyek vannak, ezért onnan se érkezhetett az eső. Egyedül nyugat felől.

Az eső az áldás, a termékenység, a hasznosság jelképe. Olyan sokszor gondoljuk magunkat hasznosabbaknak másoknál. Mi gyakorlatiasabb emberek vagyunk. Nem szövegelünk, hanem megfogjuk a munka végét, és nyomunkban kivirágzik a föld. Ezek a másokon mindig segítő, mindig adó emberek, akik tudatában vannak hasznosságuknak.

Maga a héber nyugat szó is ezt a gondolatot sugallja, mert van egy másodlagos jelentése: a csere, a közlekedés és a kereskedés kifejezésére is sokszor használták ezt a szót. Pontosan a tenger nyugati fekvése miatt. Tehát az a szó, ami a héberben nyugatot jelent, jelentette a nyugati irányból történő hasznos dolgokat, a közlekedést, a cserét és a kereskedést.

Honnan várjuk a felmagasztalást? Sokszor nyugatról, mert esőfelhőnek képzeljük magunkat, a magunk veleszületett hasznosságáról meg vagyunk győződve. De megint csak hadd mondjam, hogy lehet ez éppen fordítva is, hogy a hasznos emberek társaságát keressük, azért, hogy mi magunk is hasznosnak tűnjünk. Honnan várjuk tehát a felmagasztalást? Sokszor nyugat felől.

De – és így van az Igében – harmadjára, hogy a puszta felől is várhatjuk. Mi vagy ki emelkedik a puszta felől? A vándor, a fölfelé törekvő ember. Ha ismerjük Izrael térképét, akkor értjük azt, hogy "a puszta felől" azt jelenti, hogy a délen elterülő sivatagos rész felől. Ha délről megyünk észak felé, akkor egyre inkább emelkedik a domborzat, míg a Jeruzsálem környéki magasabb hegyeket, vagy aztán egészen északon a Hermon vagy a Libanon havasait el nem érjük.

De emelkedés ez olyan értelemben is, hogy először van a pusztaság, a kietlenség, a sivár föld. És ahogyan megyünk észak felé, egyre termékenyebb a vidék. A Sáron egészen közkeletű fogalom volt a gazdag termésre nézve, hiszen a Sáron alföldjén volt a termelés központja, ott helyezkedtek el a termékeny völgyek és az erdőségek. Ahogyan lentről, a puszta felől mentünk a térképen fölfelé, észak felé, a pusztaságból, a kietlenségből egyre inkább emelkedtünk a termékenység felé. Ezt bizony nagyon átvitt értelemben tekinthetnénk akár a karrier jelképének is. Az ember megy, és saját erejéből emelkedik egyre feljebb és feljebb. Sokszor erre törekszünk, hogy a magunk erejéből küzdjük fel magunkat valahová, hogy legyünk valakik, hogy érjünk el szép pozíciót, emelkedjünk a magasba.

Sokszor, amikor gyászolókkal beszélgetek, elmondják az elhunytról, hogy bizony ő maga küzdötte fel magát oda, ahová megérkezett. A maga munkájából, a maga karrierépítéséből volt azzá, akivé végül is lett. Mi is sokszor a felmagasztalást a magunk munkájától, a magunk karrierjének építésétől várjuk. Vagy ismét fordítva. Keressük a sokra jutott, pozícióba került emberek társaságát, s keressük sokszor a protekciót a magunk felemelése érdekében. Nagyon érdekes, hogy amikor a zsoltáros azt mondja: *mert nem keletről, nem nyugatról, nem is a puszta felől jön a felmagasztalás*, ezt Izrael térképére tekintve úgy is mondhatjuk, hogy nem keletről, nem nyugatról és nem délről. (Érdekes, hogy az északot nem említi.)

Az északot azért nem említi, mert – ahogy mondtam – északon vannak a hegyek, s ha onnan valaki dél felé megy, akkor egyre lejjebb száll. Nem fölfelé megy, hanem lefelé. Keletről a Nap emelkedett, nyugatról az esőfelhő emelkedett, délről a vándor emelkedett, s így várjuk mi is a felmagasztalást a magunk kiválóságától, a magunk hasznosságától, vagy a magunk karrierjétől.

2. De másodjára tegyük fel azt a kérdést, hogy honnan jön az ítélet? Nem így mondja az ige, hogy a felmagasztalás, hanem így mondja,

általánosabb módon, hogy az ítélet. Mert nem keletről, nem nyugatról, nem is a puszta felől jön a felmagasztalás, hanem Isten fog ítélni. Egyiket megalázza, másikat felmagasztalja. Más fordítások szerint Isten a bíró, aki egyiket megalázza, másikat felmagasztalja. Az ember nem tud mást elképzelni, mint emelkedést és felmagasztalást – de lehet, hogy nem így lesz.

3. Ezért indokolt a harmadik kérdés: mitől függ, hogy az ítélet megalázás vagy felmagasztalás lesz-e. Egyértelmű a válasz. A 11.versben így mondja Isten: *a fennhéjázó bűnösöket összetöröm, de az igazakat felmagasztalom*.

Aki magát sokra tartja, az elbukik, mert Isten összetöri. Aki Istenben bízik, azt Ő felmagasztalja.

Sok újszövetségi gondolat is pontosan erről beszél. Jézusnak is olyan sok mondása van: mert aki magát felmagasztalja megaláztatik és aki magát megalázza felmagasztaltatik. Vagy sok elsőből lesz utolsó és sok utolsóból első. Vagy ahogyan tanítványainak beszél, hogy ne legyenek nagyravágyók, *aki nagy akar lenni közöttetek, az legyen a szolgáto*k, és aki első akar lenni közöttetek, legyen a ti rabszolgátok. Vagy ha gondolunk éppen a tegnapi és a mai bibliaolvasó kalauz szerinti újszövetségi igeszakaszra, ahogyan Péter apostol írja első levelében: *Isten a gőgösöknek ellenáll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad. Alázzátok meg tehát magatokat Isten hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején.* (1Pét 5b-6)

Létezik felmagasztalás, és jó dolog, ha a felmagasztalásra törekszünk, de nem mindegy hogy hogyan és nem mindegy hogy mikor, mert azt mondja az ige, hogy *annak idején*. De ki az, aki magát megalázza? Aki nem magában bízik, hanem Istenben, hiszen Isten az igazi Nap, ahogyan a 84. zsoltárban olvassuk: *Nap és pajzs az Úr,* sőt még más igehelyről is idézhetünk, mert *Isten ugyanis, aki ezt mondta: "Sötétségből világosság ragyogjon fel", ő gyújtott világosságot szívünkben, hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete Krisztus arcán*. (2Kor 4,6) Jézus saját magáról mondta: *Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.* (Jn 8,12)

Nem a magunk világosságáról van szó, hanem az Isten világosságáról, nem a magunk dicsőségéről, hanem az Isten dicsőségéről. Ha valamit fel tudunk mutatni, az csak visszfény, az Isten dicsőségének a tovább tükröztetése, fényének továbbítása. De nem tőlünk jön az áldás sem, hanem Istentől, ahogyan egy Halleluja-énekben szoktuk énekelni: "Záporként hull

majd az áldás". Ahogyan Izrael földjén a zápor, az eső áldást jelentett, sokszor itt, Magyarországon is a zápor, az eső áldást jelent, amikor kiszikkadtak a földek. Az igazi áldás záporként mindig Istentől jön, mert Ő a mi felüdítő, áldást adó Urunk. És ugyanígy hogy az igazi karrier is az Isten, a Jézus Krisztus karrierje. De azért ne felejtsük el, hogy az ő karrierje milyen volt! Mert ezt mondja Pál apostol, hogy az az indulat legyen bennünk is, mint ami Jézus Krisztusban volt. Nézzük meg tehát, hogy milyen is volt az Ő karrierje.

Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt: mert Ő Isten formájában lévén, nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, és emberekhez hasonlóvá lett, és magatartásában is embernek bizonyult; megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieké, földieké és föld alattiaké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére. (Fil 2,5-11)

Micsoda karrier ! Micsoda felmagasztalás! De ne feledjük a sorrendet! Az Ő útja előbb lefelé vezetett, lefelé erre a Földre. az örök dicsőségből. Lefelé erről a Földről a sír mélységéig, a Golgota keresztjén keresztül – és csak azután fölfelé. Ez a lelki törvényszerűség működhet a mi életünkben is, mert hogyha mi akarjuk magunkat fölmagasztalni, akkor Isten kénytelen megalázni minket, de hogyha megalázzuk magunkat, hogyha megvalljuk, hogy mi Isten nélkül senkik vagyunk, hogy az életünk elveszett élet, hogy képzelhetjük magunkat Napnak vagy esőfelhőnek, aki olyan sokat tesz embertársaiért, hogy képzelhetjük magunkról azt, hogy igen, mi a magunk erejéből értük el mindazt, amit elértünk.

Hát hogyha mindent Istentől kaptunk, miért dicsekszünk úgy, mintha nem Istentől jött volna?! *Aki dicsekszik, az Úrral dicsekedjék* (1Kor 1,31), hogy tudja és érti, hogy ő az Isten.

Így kövessük a mi Urunkat alázatos szívvel a felmagasztalásnak ezen a nehéz útján. Előbb lefelé, és csak majd akkor fölfelé¸ amikor Ő adja. Előbb lefelé itt ezen a Földön, és aztán majd az örök mennyei dicsőségben, a feltámadáskor. Előbb lefelé, hiszen olyan sokszor megnemértés és rosszindulat vesz bennünket körül, s csak majd azután a fölmagasztalás. Abba az irányba, ahová Jézus ment lefelé, hogy aztán majd a fölfelé is a miénk lehessen. Ahogyan megint csak egy Halleluja-énekben szoktuk énekelni: "Kereszt után a trón".

Mert nem keletről, nem nyugatról nem is a puszta felől jön a felmagasztalás, hanem Isten fog ítélni. Egyiket megalázza, másikat

felmagasztalja. A fennhéjázó bűnösöket összetöröm, de az igazakat felmagasztalom. És igaz mindaz, aki bevallotta magáról, hogy ő nem igaz, hanem gaz, de hogy Isten teszi az ő gazsága elé az "i" betűt, hogy Istenben bízva, az Ő kegyelmében, a megváltásban, a bűnbocsánatban, a keresztben bízva lehetünk egyáltalán valakik, bár tulajdonképpen senkik vagyunk.

Imádkozzunk!

Urunk téged magasztalunk, mert Te vagy az egyetlen hatalmas, dicső, Te vagy a teremtő Úr, a gondviselő Úr, a megváltó Isten, a mi megszentelőnk. Te vagy az, aki egyszülött Fiadban megszerezted, megteremtetted számunkra a bűnbocsánatot, az örök életet, a veled járás lehetőségét és kiváltságát. Köszönjük, hogy Őróla vehetünk példát, Akinek az útja előbb mindenestől fogva lefelé vezetett, egészen a keresztig. Urunk, a kereszt egyedülálló dolog, abban követni a mi Urunkat nem tudjuk, mert megváltó halált csak ő halt, de köszönjük, hogy ha elfogadjuk ezt az útirányt, akkor a felmagasztalás is majd a miénk lehet annak idején. Urunk, szabadíts meg bennünket a magunk kiválóságának, hasznosságának a téveszméjétől, szabadíts meg bennünket a karrierünk építésének a téveszméjétől és adj olyan alázatos szívet, hogy mindent Tőled várjunk, hogy Tőled várjuk a világosságot, Tőled várjuk az áldás záporát, és Tőled várjuk a jó értelemben vett karriert, mert mindez a Te ajándékod. Urunk, hadd könyörögjünk most egy testvérünk édesanyjáért, aki a múlt éjszaka került az intenzív osztályra, hogy Te légy az ő megmentője, Te légy vele fizikai és lelki értelemben egyaránt. És kérünk, Urunk, Te légy a gyászolóknak a gondviselője is, akik az elmúlt héten álltak meg ravatal mellett, Te adj vigasztalást, Te adj békességet, Te adj rádtekintést, Te adj hitet és reménységet. Kérünk magunkért, gyülekezetünkért. Kérünk, Urunk, hogy gyülekezetünk is ezt az utat akarja járni, Jézusnak az útját, a keskeny utat, akár merre is vezessen, mert Tőled jön a felmagasztalás egyedül. Urunk, látjuk ezt a szegény országot, és látjuk ezt a szegény világot, ahol majdnem mindenki azt hiszi, hogy ő a Nap és ő az esőfelhő, az ő karrierjét kell építgetni, és nem tudják, hogy Te hogyan fogod megalázni őket. Urunk, kérünk, hogy minél többen legyenek, akik megtérés által rálépnek erre a nehéz, de egyetlen igazi útirányra, hogy előbb lefelé, és majd csak aztán fölfelé. Kérünk, Urunk, hogy így munkálkodj életünkben, így légy velünk most és mindörökké. És kérünk Urunk, hogy hallgasd meg a mi csöndben elmondott imádságainkat is.

Ámen.